

ΕΝΑ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΡΙΒΙΕΡΑ

1956

Χθες προσπάθησα να αυτοκτονήσω. Δεν ήταν τόσο ότι ήθελα να πεθάνω, όσο να σταματήσει ο πόνος. Η Ελίζαμπετ, η γυναίκα μου, με άφησε πριν από λίγο καιρό και μου λείπει πολύ. Αυτή ήταν η μία πηγή πόνου, και μάλιστα μεγάλη, πρέπει να ομολογήσω. Ακόμη και ύστερα από έναν πόλεμο στον οποίο σκοτώθηκαν τέσσερα εκατομμύρια Γερμανοί στρατιώτες, είναι δύσκολο να βρεις Γερμανίδα σύζυγο. Ένας άλλος σοβαρός πόνος στη ζωή μου όμως ήταν, φυσικά, ο ίδιος ο πόλεμος και όσα μου συνέβησαν τότε, όπως και στα σοβιετικά στρατόπεδα αιχμαλώτων πολέμου αργότερα. Γεγονός που ίσως έκανε την απόφασή μου να αυτοκτονήσω παράδοξη, αν σκεφτεί κανείς πόσο δύσκολο ήταν να μην πεθάνω στη Ρωσία· το να μένω ζωντανός όμως ήταν πάντα για μένα μάλλον συνήθεια παρά συνειδητή επιλογή. Υπό το καθεστώς των ναζί έμεινα ζωντανός για χρόνια από καθαρή ξεροκεφαλιά. Έτσι, νωρίς ένα ανοιξιάτικο πρωί ρώτησα τον εαυτό μου: «Γιατί δεν αυτοκτονείς;» Για έναν Πρώσο θαυμαστή του Γκαίτε, όπως εγώ, η καθαρή λογική μιας τέτοιας ερώτησης ήταν σχεδόν ακαταμάχητη. Εξάλλου, η ζωή δεν

ήταν και τόσο σπουδαία πια, αν και, για να είμαι ειλικρινής, δεν είμαι σίγουρος αν ήταν ποτέ. Το αύριο, και τα πολλά χρόνια που θα ακολουθούσαν ύστερα από αυτό, δεν παρουσίαζαν κανένα ενδιαφέρον, ειδικά εδώ κάτω, στη γαλλική Ριβιέρα. Ήμουν μόνος, πλησίαζα τα εξήντα και εργαζόμουν σε ξενοδοχείο με καθήκοντα που θα μπορούσα να εκτελέσω και στον ύπνο μου, αν και ο τελευταίος μου έλειπε εκείνες τις μέρες. Περνούσα τον περισσότερο καιρό δυστυχιμένος. Ζούσα κάπου όπου δεν ανήκα και ένιωθα τον τόπο σαν μια κρύα γωνιά της κόλασης, οπότε δεν πίστευα ότι οποιοσδήποτε απολάμβανε μια ηλιόλουστη μέρα δεν θα έβλεπε το σκοτεινό σύννεφο στο πρόσωπό μου.

Επέλεξα να πεθάνω εξαιτίας όλων αυτών αλλά, επιπλέον, και εξαιτίας μιας άφιξης στο ξενοδοχείο. Ήταν ένας επισκέπτης τον οποίο είχα αναγνωρίσει, αλλά έλπιζα να μην το είχα κάνει. Θα φτάσουμε όμως και σ' αυτόν. Προηγουμένως πρέπει να εξηγήσω γιατί είμαι ακόμα εδώ.

Πήγα στο γκαράζ κάτω από το μικρό μου διαμέρισμα στη Βιλφράνς, έκλεισα την πόρτα και περίμενα στο αυτοκίνητο με τη μηχανή αναμμένη. Δεν είναι κι άσχημη η δηλητηρίαση από μονοξείδιο του άνθρακα. Κλείνεις τα μάτια και κοιμάσαι. Αν δεν είχε σβήσει το αυτοκίνητο ή δεν του είχε τελειώσει ίσως η βενζίνη, δεν θα ήμουν τώρα εδώ. Σκέφτηκα να το προσπαθήσω κάποια άλλη φορά, αν δεν έβλεπα βελτίωση στην κατάστασή μου και αγόραζα ένα πιο αξιόπιστο αυτοκίνητο. Από την άλλη, θα μπορούσα να γυρίσω στο Βερολίνο, όπως η καημένη η γυναίκα μου, κάτι που μπορεί να έφερνε το ίδιο αποτέλεσμα. Ακόμη και σήμερα είναι το ίδιο εύκολο να σκοτωθείς εκεί όπως παλιά και, αν επέστρεφα στην πρώην γερμανική πρωτεύουσα, δεν θα περνούσε πολύς καιρός προτού κάποιος είχε την ευγενή καλοσύνη να οργανώσει τον ξαφνικό θάνατό μου. Μου την έχουν φυλαγμένη και οι δύο πλευρές, και όχι χωρίς λόγο. Όσο ζούσα στο Βερολίνο και ήμουν αστυνομικός ή πρώην αστυνομικός, είχα καταφέρει να προσβάλω

τους πάντες, με πιθανή εξαίρεση τους Βρετανούς. Ακόμη κι έτσι όμως, μου λείπει αυτή η πόλη. Μου λείπει η μπίρα, φυσικά, και τα λουκάνικα. Μου λείπει να είμαι αστυνομικός σε μια περίοδο που η αστυνομία του Βερολίνου είχε ακόμα καλό όνομα. Πιο πολύ όμως μου λείπουν οι άνθρωποι, που ήταν τόσο ξινοί όσο είμαι κι εγώ. Ούτε οι ίδιοι οι Γερμανοί δεν συμπαθούν τους Βερολινέζους και το αίσθημα είναι συνήθως αμοιβαίο. Οι Βερολινέζοι δεν συμπαθούν ιδιαίτερα κανέναν, ειδικά οι γυναίκες, κάτι που για κάποιο λόγο τις κάνει πιο ελκυστικές σε ένα κουτορνίθι όπως εγώ. Δεν υπάρχει τίποτα πιο ελκυστικό για έναν άντρα από μια ωραία γυναίκα που δεν νοιάζεται για τη ζωή του ή για το θάνατό του. Οι γυναίκες μου λείπουν περισσότερο απ' οτιδήποτε. Υπήρξαν τόσο πολλές. Σκέφτομαι τις καλές γυναίκες που έχω γνωρίσει – και αρκετές κακές επίσης – και δεν θα τις ξαναδώ ποτέ, και μερικές φορές με πιάνουν τα κλάματα και από εκεί η απόσταση μέχρι το γκαράζ και την ασφυξία είναι μικρή, ειδικά αν έχω πει προηγουμένως. Που στο σπίτι ισχύει σχεδόν πάντοτε.

Όταν δεν λυπάμαι για την κατάντια μου, παίζω μπριτζ ή διαβάζω βιβλία για το μπριτζ, το οποίο για πολλούς ανθρώπους θα ήταν σοβαρός λόγος αυτοκτονίας. Βρίσκω όμως το παιχνίδι συναρπαστικό. Το μπριτζ κρατάει το μυαλό μου σε εγρήγορση και το αποτρέπει να σκέφτεται την πατρίδα – και όλες τις γυναίκες, φυσικά. Εκ των υστέρων μου φαίνεται πως πολλές από αυτές πρέπει να ήταν ξανθές, και όχι επειδή ήταν Γερμανίδες ή σχεδόν Γερμανίδες. Έμαθα μάλλον αργά στη ζωή μου ότι με ελκύει ένας τύπος γυναίκας, ο λάθος τύπος, που συνήθως περιλαμβάνει μια συγκεκριμένη απόχρωση στο χρώμα των μαλλιών, η οποία σημαίνει μπελάδες για έναν άνθρωπο όπως εγώ. Η ριψοκίνδυνη αναζήτηση συντρόφου και ο σεξουαλικός κανιβαλισμός είναι φαινόμενα πολύ πιο συχνά απ' ό,τι νομίζετε, αν και πιο συνήθη στις αράχνες. Κατά τα φαινόμενα, οι θηλυκές κάνουν μια εκτίμηση της θρεπτικής αξίας του αρσενικού και όχι της αξίας του ως συντρό-

φου. Το οποίο, πάνω κάτω, περιγράφει την ιστορία ολόκληρης της προσωπικής μου ζωής. Με έχουν φάει ζωντανό τόσες φορές, που αισθάνομαι πως έχω οχτώ πόδια, αν και πλέον έχουν μείνει μάλλον τρία τέσσερα. Δεν είπα τίποτα συγκλονιστικό, το ξέρω και, όπως λέω συχνά, δεν έχει σημασία πια, αλλά, ακόμη κι αν έρθει αργά στη ζωή, ένας βαθμός αυτογνωσίας είναι καλύτερος από το τίποτα. Τουλάχιστον αυτό μου έλεγε η γυναίκα μου.

Η αυτογνωσία πάντως λειτούργησε μια χαρά για την ίδια: ξύπνησε ένα πρωί και κατάλαβε πόσο είχε βαρεθεί και απογοητευτεί από εμένα και τη ζωή μας στη Γαλλία, οπότε το επόμενο κιόλας πρωί γύρισε στην πατρίδα. Δεν την αδικώ. Ποτέ δεν κατάφερε να μάθει γαλλικά, να συνηθίσει το φαγητό ή, έστω, να απολαύσει ιδιαίτερα τον ήλιο, το μοναδικό σχεδόν πράγμα εδώ που είναι δωρεάν και μπόλικο. Τουλάχιστον στο Βερολίνο πάντα ξέρεις γιατί είσαι δυστυχισμένος. Αυτός είναι ο *luft** του Βερολίνου: μια απόπειρα να βγεις από τη μαυρίλα σφυρίζοντας. Εδώ, στη Ριβιέρα, θα έλεγες πως υπάρχει κάθε λόγος για να σφυρίζεις και κανένας για να κατσουφιάζεις, αλλά με κάποιο τρόπο τα κατάφερα και εκείνη δεν άντεξε.

Υποθέτω πως ήμουν δυστυχισμένος κυρίως λόγω της ανυπόφορης ανίας. Μου λείπει η ζωή του ντετέκτιβ. Θα έδινα τα πάντα για να περάσω τις πόρτες του αρχηγείου της Αστυνομίας στην Αλεξάντερπλάτς – λένε πως έχει κατεδαφιστεί πια από τους αποκαλούμενους Ανατολικογερμανούς, δηλαδή τους κομμουνιστές – και να ανεβώ τα σκαλιά για το γραφείο μου στο τμήμα ανθρωποκτονιών. Αυτές τις μέρες είμαι κοισιέρζ στο Γκραντ Οτέλ ντι Σεν-Ζαν-Καπ-Φερά. Είναι κάπως σαν να είσαι αστυνομικός, αν πιστεύεις ότι το καθήκον του αστυνομικού είναι να κατευθύνει την κυκλοφορία των οχημάτων, κι εγώ ξέρω να το κάνω. Έχουν περάσει ακριβώς τριάντα πέντε χρόνια από την πρώτη φορά που έβαλα τη στολή

* (Γερμανικά στο πρωτότυπο): Αέρας. (Σ.τ.Μ.)

και πήγα να ρυθμίσω την κίνηση στην Ποτσντάμερ Πλατς. Ξέρω όμως και τις παλιές καλές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις· μετά την άνοδο των ναζί στην εξουσία ήμουν για λίγο ντετέκτιβ του διάσημου ξενοδοχείου Άντλον στο Βερολίνο. Τώρα, που είμαι κοινοσιέρς, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Τον περισσότερο καιρό κάνω κρατήσεις σε εστιατόρια, κλείνω ταξί και σκάφη, συντονίζω τους αχθοφόρους, διώχνω τις ιερόδουλες – κάτι που δεν είναι και τόσο εύκολο όσο ακούγεται· αυτές τις μέρες μόνο οι Αμερικανίδες έχουν τα χρήματα να μοιάζουν με ιερόδουλες – και, τέλος, δίνω οδηγίες σε ανόητους τουρίστες που δεν ξέρουν να διαβάσουν το χάρτη και δεν μιλάνε γαλλικά. Σπανίως προκύπτει και κάποιος ατίθασος επισκέπτης ή καμιά κλοπή και ονειρεύομαι να βοηθήσω την τοπική Σιρετέ* να λύσει μια σειρά από παράτολμες ληστείες κοσμημάτων, σαν αυτή που είδα στην ταινία του Άλφρεντ Χίσκοκ *Το κνηήγι του κλέφτη*. Φυσικά, δεν πρόκειται παρά μόνο για όνειρα. Ποτέ δεν θα προσφερόμουν να βοηθήσω την τοπική αστυνομία, όχι επειδή είναι Γάλλοι – αν και αυτός θα ήταν αρκετός λόγος για να μην τους βοηθήσω –, αλλά επειδή ζω εδώ με ψεύτικο διαβατήριο, και μάλιστα όχι οποιοδήποτε ψεύτικο διαβατήριο, αλλά αυτό που μου έδωσε ο ίδιος ο Έριχ Μίλκε, που είναι τώρα υποδιευθυντής της Στάζι, του ανατολικογερμανικού Υπουργείου Κρατικής Ασφαλείας. Είναι από τις χάρες που συνοδεύονται από υψηλό αντάλλαγμα και τον περιμένω να εμφανιστεί μια μέρα για να το εισπράξει. Η οποία πιθανότατα θα είναι η μέρα που θα αρχίσω πάλι τα ταξίδια. Σε σύγκριση με εμένα, ο Ιπτάμενος Ολλανδός ήταν ο Βράχος του Γιβραλτάρ.** Υποθέτω πως η γυναίκα μου το γνώριζε, αφού γνώριζε και τον Μίλκε, καλύτερα από μένα μάλιστα.

Δεν έχω ιδέα πού θα πήγαινα, αν και ακούω ότι η Βόρεια Αφρι-

* Sûreté: το σώμα επιθεωρητών της γαλλικής Αστυνομίας. (Σ.τ.Μ.)

** Ο Ιπτάμενος Ολλανδός ήταν καταραμένος να περιπλανιέται χωρίς τελειωμό. (Σ.τ.Μ.)

κή παρέχει διευκολύνσεις όσον αφορά τους Γερμανούς που έχουν βρεθεί σε λίστες καταζητουμένων. Υπάρχει ένα καράβι της Fabri που σαλπάρει από τη Μασσαλία για το Μαρόκο μέρα παρά μέρα. Κάτι τέτοια πρέπει να τα ξέρει ένας κονσιέρζ, αν και είναι πολύ πιο πιθανό ότι οι κομψοντυμένοι επισκέπτες του ξενοδοχείου που το έχουν σκάσει από την Αλγερία είναι πιο πολλοί από αυτούς που θέλουν να πάνε εκεί. Μετά τη σφαγή των πιε νουάρ στο Φιλιπβίλ πέρυσι* ο πόλεμος κατά του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου στο Αλγέρι δεν πάει πολύ καλά για τους Γάλλους και, σύμφωνα με όλες τις μαρτυρίες, η αποικία κυβερνάται πιο αυστηρά από ποτέ, ακόμη και από τότε που οι ναζί την άφησαν στο τρυφερό έλεος της κυβέρνησης του Βισί.

Δεν ήμουν σίγουρος αν ο γοητευτικός άντρας με τα σκούρα μαλλιά που είδα να κλείνει μια από τις καλύτερες σουίτες του ξενοδοχείου μια μέρα πριν από την απόπειρα αυτοκτονίας μου ήταν σε κάποια λίστα καταζητουμένων, σίγουρα όμως ήταν Γερμανός και εγκληματίας. Όχι ότι έμοιαζε λιγότερο ευκατάστατος από τραπεζίτη ή από παραγωγό του Χόλιγουντ, και τα γαλλικά του ήταν τόσο τέλεια, που ίσως μόνο εγώ μπορούσα να διακρίνω ότι ήταν Γερμανός. Χρησιμοποιούσε το όνομα Χάρολντ Χάιντς Χέμπελ και έδωσε μια διεύθυνση στη Βόννη, αλλά το πραγματικό του όνομα ήταν Χένιχ, Χάρολντ Χένιχ, και τους τελευταίους μήνες του πολέμου ήταν λοχαγός στην Υπηρεσία Ασφαλείας.** Είχε πατήσει πια τα σαράντα, φορούσε ένα φίνο γκριζό ελαφρύ κοστούμι που είχε ραφτεί στα μέτρα του και μαύρα χειροποίητα παπούτσια, γυαλιστερά σαν καινούργιο σαντίμ.*** Τέτοια πράγματα τα προσέχεις όταν δουλεύεις σε ένα μέρος όπως το Γκραντ Οτέλ.

* Αναφέρεται στη μάχη του Φιλιπβίλ το 1955 για την ανεξαρτησία της Αλγερίας. Πιε νουάρ (pieds-noirs) ήταν οι πολίτες γαλλικής καταγωγής. Το Φιλιπβίλ λέγεται σήμερα Σκικντά. (Σ.τ.Μ.)

** Πρόκειται για την SD, την υπηρεσία πληροφοριών των Ες Ες. (Σ.τ.Μ.)

*** Υποδιαίρεση του γαλλικού φράγκου. (Σ.τ.Μ.)

Αυτές τις μέρες μπορώ να ξεχωρίσω ένα κοστούμι ραμμένο στη Σάβιλ Ρόου από την άλλη άκρη του λόμπι. Οι τρόποι του ήταν άψογοι, όπως και το μεταξωτό μαντίλι Hermès στο λαιμό του, που του ταίριαζε καλύτερα από τη θηλιά που του άξιζε. Έδωσε σε όλους τους αχθοφόρους γενναίο φιλοδώρημα από μια δέσμη καινούργιων χαρτονομισμάτων, χοντρή σαν φέτα ψωμί, και τα παιδιά φέρθηκαν σε αυτόν και στις Louis Vuitton βαλίτσες του με μεγαλύτερη προσοχή απ' ό,τι σε πορσελάνη Μάισεν. Όπως τυχαίως, την τελευταία φορά που τον είχα δει είχε πάλι μαζί του ακριβές βαλίτσες, γεμάτες με τιμαλή που εκείνος και το αφεντικό του, ο Έριχ Κοχ, γκαουλάιτερ* της Ανατολικής Πρωσίας, είχαν κατά πάσα πιθανότητα κλέψει από το Κένιγκομπεργκ. Το περιστατικό συνέβη τον Ιανουάριο του 1945, κατά την τρομερή μάχη της πόλης. Ο Χένιχ επιβιβαζόταν σε ένα γερμανικό επιβατηγό πλοίο, το Βίλχελμ Γκούστλοφ, που στη συνέχεια τορπιλίστηκε από ρωσικό υποβρύχιο, με απώλεια της ζωής άνω των εννιά χιλιάδων πολιτών. Ήταν ένας από τους ελάχιστους αρουραίους που κατάφεραν να γλιτώσουν από το ναυάγιο, και ήταν κρίμα, αφού είχε συμβάλει στη βύθιση του πλοίου.

Ο Χάρολντ Χένιχ δεν έδειξε να με αναγνωρίζει. Με τα μαύρα πρωινά μακριά σακάκια μας όλοι στο προσωπικό της υποδοχής μοιάζουμε μεταξύ μας, φυσικά. Εκτός αυτού, έχω πάρει μερικά κιλά σε σχέση με τότε και έχω λιγότερα μαλλιά, για να μην αναφέρω το ελαφρύ μαύρισμα που, όπως έλεγε η γυναίκα μου, μου πηγαίνει. Για κάποιον που μόλις προσπάθησε να αυτοκτονήσει είμαι σε εξαιρετική κατάσταση, ακόμη κι αν αυτός που το λέει είμαι εγώ. Η Αλίζ, μια από τις καμαριέρες που μου έχει γυαλίσει από τότε που έφυγε η Ελίζαμπετ, λέει ότι εύκολα θα περνούσα για δέκα χρόνια νεότερος. Όχι και άσχημα, αφού αισθάνομαι ότι η ψυχή μου είναι τουλάχιστον εκατόν πενήντα χρονών. Έχει κοι-

* Επικεφαλής διοικητικής περιφέρειας. (Σ.τ.Μ.)

τάξει τόσες φορές την άβυσσο, που την αισθάνομαι σαν το μπα-
στούνι του Δάντη.

Ο Χάρολντ Χένιχ με κοίταξε κατά πρόσωπο και, παρότι δεν
αντιγύρισα το βλέμμα του πάνω από ένα δυο δευτερόλεπτα, δεν
χρειαζόταν περισσότερο· ως πρώην μπάτσος δεν ξεχνώ πρόσωπα,
ειδικά όταν ανήκουν σε τύπους που έχουν διαπράξει μαζικές δο-
λοφονίες. Εννιά χιλιάδες άνθρωποι – άντρες, γυναίκες και πολλά
παιδιά – είναι πολλοί λόγοι για να θυμάσαι ένα πρόσωπο όπως
του Χάρολντ Χάιντς Χένιχ.

Πρέπει ωστόσο να παραδεχτώ ότι το γεγονός πως τον είδα να
φαίνεται τόσο εύπορος και να σκάει από υγεία μου έφερε κατά-
θλιψη. Άλλο πράγμα να ξέρεις ότι άνθρωποι όπως ο Άιχμαν και
ο Μένγκελε την είχαν γλιτώσει, παρά τα αποτρόπαια εγκλήματα
τους, και εντελώς άλλο όταν πολλά θύματα ενός εγκλήματος ήταν
φίλοι σου. Κάποτε ίσως και να προσπαθούσα να αποδώσω ένα εί-
δος σκληρής δικαιοσύνης, αλλά αυτές οι μέρες έχουν περάσει πια.
Τώρα η εκδίκηση είναι κάτι για το οποίο συζητάω χαλαρά με τον
συμπαίκτη μου στο τέλος ή στην αρχή μιας παρτίδας μπριτζ στο
Λα Βουάλ ντ'Ορ, το μόνο άλλο καλό ξενοδοχείο στο Καπ Φερά.
Δεν έχω καν όπλο. Αν είχα, δεν θα ήμουν τώρα εδώ. Είμαι πολύ
καλύτερος στο σημάδι απ' ό,τι στην οδήγηση.

ΔΥΟ

Ανάμεσα στη Νίκαια και στο Μονακό, το Καπ Φερά είναι μια απευκόφυτη διπλή χερσόνησος που βγαίνει στη θάλασσα σαν τα μαραζωμένα και σχεδόν άχρηστα πια γεννητικά όργανα ενός ακόλαστου γέρου Γάλλου – μια απόλυτα κατάλληλη σύγκριση δεδομένης της φήμης της Ριβιέρα ως τόπου όπου η μεγάλη ηλικία και η πρώιμη ομορφιά πάνε χέρι χέρι – το ένα ρυτιδιασμένο – συνήθως προς την παραλία, τα καταστήματα, την τράπεζα και μετά το κρεβάτι, αν και όχι πάντα με τόσο ευπρεπή σειρά. Η Ριβιέρα μου θυμίζει συχνά πώς ήταν το Βερολίνο αμέσως μετά τον πόλεμο, μόνο που η θηλυκή συντροφιά κοστίζει πολύ περισσότερο από μια σοκολάτα ή μερικά τσιγάρα. Εδώ κάτω το χρήμα είναι το μόνο που μιλάει, ακόμη και αν δεν έχει τίποτα να πει εκτός από *vous* ή *s'il vous plaît*.* Οι περισσότερες γυναίκες θα προτιμούσαν να περάσουν το χρόνο τους με τον Μεσιέ Λεφτά και όχι με τον Κύριο Τέλειο, αν και, καθόλου παραδόξως, πολύ συχνά αποδεικνύ-

* (Γαλλικά στο πρωτότυπο): «Θέλετε» και «σας παρακαλώ» (Σ.τ.Μ.)

ονται το ίδιο άτομο. Αν είχα βέβαια λίγο περισσότερα χρήματα, μπορεί να έβρισκα κι εγώ μια μικρή γλυκούλα να την κακομαθαίνω και να με κάνει να φαίνομαι γελοίος. Η ανοησία και η αδυναμία του χαρακτήρα μου είναι τέτοια, που είμαι σίγουρος ότι δεν έχω αυτό που ζητάνε σχεδόν όλες οι γυναίκες στην Κιανή Ακτή, εκτός αν πρόκειται για οδηγίες για το Μπολιέ-σιρ-Μερ, για το όνομα του καλύτερου εστιατορίου στις Κάννες (είναι το Ντα Μπουτό) ή ίσως δύο έξτρα εισιτήρια για τη Δημοτική Όπερα της Νίκαιας. Έχουμε πολλούς Μεσιέ Λεφτάδες που συνοδεύονται από τις νεαρές, ελκυστικές κόρες των μόνιμα δακρυσμένων οφθαλμών τους στο Γκραντ Οτέλ, αλλά οι συνάδελφοί τους βρίσκονται κυρίως στο κοντινό Λα Βουάλ Ντ'Ορ, ένα μικρότερο, κομψό ξενοδοχείο που βρίσκεται ψηλά στο λόφο, με θέα τη γαλάζια λιμνοθάλασσα του γραφικού ψαράδικου λιμανιού του Σεν-Ζαν-Καπ-Φερά. Πρόκειται για μια τριώροφη γαλλική βίλα – κάποτε γνωστή ως Παρκ Χοτέλ – που ανεγέρθηκε το 1925 από έναν Εγγλέζο πρωταθλητή του γκολφ ονόματι λοχαγός Πάουελ, γεγονός που μάλλον εξηγεί τα παλιά ξύλινα μπαστούνια του γκολφ στους τοίχους· διαφορετικά, ίσως το εξαιρετικά κομψό σαλόνι του ξενοδοχείου να διαθέτει μια πολύ δύσκολη τρύπα. Σ' αυτό το σαλόνι καθόμουν συνήθως και έπινα γκίμλετ* ενώ έπαιζα μπριτζ με τους τρεις και μοναδικούς φίλους μου, δύο φορές την εβδομάδα χωρίς εξαίρεση.

Για να είμαι απόλυτα ειλικρινής, οι περισσότεροι δεν θα τους αποκαλούσαν φίλους. Στη Γαλλία είμαστε άλλωστε, και οι πραγματικοί φίλοι σπανίζουν, ειδικά αν είσαι Γάλλος. Εξάλλου δεν παίζεις μπριτζ για να κάνεις φίλους, ούτε για να τους κρατήσεις, και μερικές φορές βοηθάει αν αντιπαθείς πραγματικά τους αντιπάλους σου. Ο συμπαίκτης μου στο μπριτζ, ο Άντιμο Σπίνολα, Ιταλός, ήταν διευθυντής στο δημοτικό καζίνο της Νίκαιας. Ευτυχώς για μένα και δυστυχώς γι' αυτόν, ήταν πολύ καλύτερος παίκτης

* Ποτό με τζιν (κυρίως) ή βότκα και χυμό από γλυκολέμονο. (Σ.τ.Μ.)

από την αφεντιά μου. Οι συνήθεις αντίπαλοί μας ήταν ένα παντρεμένο ζευγάρι από την Αγγλία, ο κύριος και η κυρία Ρόουζ, που έχουν μια μικρή βίλα στους λόφους πάνω από την Εζ. Δεν θα έλεγα πως τους αντιπαθούσα, αλλά μου φαίνονταν το τυπικό ζευγάρι Άγγλων, που σημαίνει ότι δεν έδειχναν ποτέ έντονα συναισθήματα, κυρίως ο ένας για τον άλλο. Έχω δει ψάρια μονομάχους από το Σιάμ που έδειχναν μεγαλύτερη στοργή. Ο κύριος Ρόουζ ήταν κορυφαίος καρδιολόγος στη Χάρλεϊ Στριτ του Λονδίνου και είχε κάνει μια μικρή περιουσία θεραπεύοντας έναν Έλληνα εκατομμυριούχο πριν αποσυρθεί στη νότια Γαλλία. Ο Σπίνολα έλεγε πως του άρεσε να παίζει με τον Ρόουζ γιατί, αν πάθαινε καρδιακή προσβολή, ο Τζακ θα ήξερε τι να κάνει, αλλά προσωπικά δεν ήμουν και τόσο σίγουρος. Ο Ρόουζ έπινε πιο πολύ από μένα και δεν είμαι βέβαιος ότι είχε καρδιά, το οποίο θεωρώ απαραίτητη προϋπόθεση για τη δουλειά. Η γυναίκα του, η Τζούλια, εργαζόταν σε αυτόν ως νοσοκόμα και γραμματέας και ήταν μακράν η καλύτερη παίκτρια, με πραγματική αίσθηση της παρτίδας και μνήμη ελέφαντα, το ζώο στο οποίο έμοιαζε περισσότερο, αν και όχι εξαιτίας του μεγέθους της. Θα ήταν πολύ ωραία γυναίκα, αν τα υπερμεγέθη αυτιά της δεν σχημάτιζαν ορθή γωνία με το κεφάλι της. Το κρίσιμο στοιχείο ήταν ότι δεν συζητούσε ποτέ πώς έπαιζε τα χαρτιά της, σαν να μη ήθελε να δώσει στον Σπίνολα και σε εμένα στοιχεία για να παίξουμε εναντίον τους.

Η τακτική ήταν χρήσιμη και όταν η συζήτηση πήγαινε στον πόλεμο. Απ' όσο ήξεραν όλοι, ο Βάλτερ Βολφ – αυτό το όνομα είχα υιοθετήσει στη Γαλλία – ήταν λοχαγός αποσπασμένος στο γραφείο του στρατηγού διοικητικών υποθέσεων στο Βερολίνο και ήταν υπεύθυνος για την τροφοδοσία του στρατού. Κάτι τέτοιο θα περίμενες από κάποιον που είχε δουλέψει σε καλά ξενοδοχεία σε όλη του τη ζωή. Ο Τζακ Ρόουζ ήταν πεπεισμένος πως με θυμόταν από μια διαμονή του στο ξενοδοχείο Άντλον. Μερικές φορές αναρωτιέμαι τι θα σκέφτονταν αν ήξεραν ότι ο αντίπαλός τους είχε

φορέσει στολή των Ες Ες και ήταν έμπιστος ανθρώπων όπως ο Χάιντριχ και ο Γκέμπελς.

Δεν νομίζω πως ο Σπίνολα θα ξαφνιαζόταν αν ανακάλυπτε ότι έχω μυστικό παρελθόν. Μιλούσε τα ρωσικά εξίσου καλά με εμένα και είμαι λίγο πολύ σίγουρος ότι ήταν αξιωματικός με την ιταλική Όγδοη Στρατιά στη Ρωσία και πρέπει να ήταν ένας από τους τυχερούς που γλίτωσαν μετά το χαμό στη μάχη του Νικολάεφκα.* Φυσικά, δεν έλεγε τίποτα για τον πόλεμο. Να τι μου αρέσει στο μπριτζ. Κανείς δεν μιλάει για τίποτα. Είναι το τέλειο παιχνίδι για ανθρώπους που έχουν κάτι να κρύψουν. Προσπάθησα να το μάθω στην Ελίζαμπετ, αλλά δεν είχε την υπομονή να κάνει τις ασκήσεις που ήθελα να της δείξω ώστε να γίνει καλύτερη παίκτρια. Ένας άλλος λόγος που δεν της άρεσε το παιχνίδι ήταν ότι δεν μιλούσε αγγλικά – τη γλώσσα στην οποία παίζαμε μπριτζ, καθώς ήταν η μόνη γλώσσα που μιλούσαν οι Ρόουζ.

Μια δυο μέρες μετά την άφιξη του Χένιχ στο Γκραντ Οτέλ κατέβηκα στο Λα Βουάλ Ντ'Ορ για να παίξω μπριτζ με τον Σπίνολα και τους Ρόουζ. Είχαν αργήσει, ως συνήθως, και βρήκα τον Σπίνολα να κάθεται στο μπαρ και να κοιτάει με βλέμμα κενό την ταπετσαρία. Η διάθεσή του ήταν άσχημη, κάπνιζε τα Gaulloises το ένα μετά το άλλο με το εβένινο πιπάκι του και έπινε κοκτέιλς αμερικάνο. Με τα σκούρα σγουρά μαλλιά, το άνετο χαμόγελο και τη μυώδη, ελκυστική κορμοστασιά του, πάντα μου θύμιζε τον Κορνέλ Γουάιλντ, τον ηθοποιό.

«Τι κάνεις;» ρώτησα μιλώντας του ρωσικά.

Χρησιμοποιούσαμε τη ρωσική γλώσσα για εξάσκηση, αφού ελάχιστοι Ρώσοι έρχονταν στο ξενοδοχείο ή στο καζίνο.

«Απολαμβάνω τη θέα».

Γύρισα και έδειξα προς τη βεράντα και, πέρα, προς το λιμάνι.

* Μάχη του 1943 μεταξύ των Ιταλών και των Σοβιετικών, μέρος της ευρύτερης μάχης του Στάλινγκραντ. (Σ.τ.Μ.)

«Η θέα είναι από κει».

«Την έχω ξαναδεί. Εξάλλου, προτιμώ αυτή. Δεν μου θυμίζει τίποτα που δεν θα ήθελα να θυμάμαι».

«Δύσκολη μέρα, ε;»

«Όλες δύσκολες είναι εδώ κάτω. Δεν νομίζεις;»

«Πράγματι. Η ζωή είναι σκατά. Μην το πεις όμως σε κανέναν στο Καπ Φερά. Θα πεθάνουν από απογοήτευση».

Κούνησε το κεφάλι του:

«Ξέρω τι σημαίνει απογοήτευση, πίστεψέ με. Έβγαينا με μια γυναίκα. Αλλά όχι πια. Κρίμα. Έπρεπε όμως να δώσω τέλος. Ήταν παντρεμένη και γινόταν δύσκολο. Τέλος πάντων, το πήρε άσχημα. Απειλήσε να αυτοπυροβοληθεί».

«Χαρακτηριστικό των Γάλλων. Να αυτοπυροβολούνται. Είναι η μόνη τους αξιόπιστη σκοπευτική ικανότητα».

«Είσαι τόσο Γερμανός, Βάλτερ».

Με κέρασε ένα ποτό και με κοίταξε κατά πρόσωπο:

«Μερικές φορές κοιτάζω τα μάτια σου από την άλλη πλευρά του τραπέζιού όπου παίζουμε μπριτζ και βλέπω πολύ περισσότερα από τα χαρτιά σου».

«Μου λες ότι είμαι κακός παίκτης».

«Σου λέω ότι βλέπω έναν άντρα που δεν ήταν ποτέ στην τροφοδοσία του στρατού».

«Φαίνεται πως δεν έχεις δοκιμάσει ποτέ τη μαγειρική μου, Άντιμο».

«Πόσο καιρό γνωριζόμαστε, Βάλτερ;»

«Δεν ξέρω. Ένα δυο χρόνια».

«Αλλά είμαστε φίλοι, σωστά;»

«Έτσι ελπίζω».

«Τότε, λοιπόν, το πραγματικό μου όνομα δεν είναι Σπίνολα. Είχα άλλο όνομα στον πόλεμο. Εδώ που τα λέμε, δεν θα είχα μείνει για πολύ καιρό ζωντανός στον πόλεμο αν με έλεγαν Σπίνολα. Ποτέ δεν ήμουν τέτοιου είδους Ιταλός. Είναι εβραιοϊταλικό όνομα».

«Δεν έχει καμία σημασία για μένα τι είσαι, Άντιμο. Ποτέ δεν ήμουν τέτοιου είδους Γερμανός».

«Σε συμπαθώ, Βάλτερ. Δεν λες περισσότερα απ' όσα χρειάζονται. Και έχω την εντύπωση πως μπορείς να κρατήσεις μυστικό».

«Μη μου πεις τίποτα που δεν είναι απαραίτητο», είπα. «Στην ηλικία μου δεν με παίρνει να χάσω έναν φίλο».

«Κατανοητό».

«Εδώ που τα λέμε, δεν με παίρνει να χάσω ούτε καν ανθρώπους που δεν με συμπαθούν. Τότε θα ένιωθα πραγματικά μόνος».

Στην μπάρα, δίπλα στο γκίμλετ μου, βρισκόταν ένα κουτί για πούρα Partagas, στο οποίο ο Σπίνολα ακούμπησε το χέρι του.

«Θέλω μια χάρη», είπε.

«Πες μου».

«Εδώ μέσα είναι κάτι που θέλω να μου προσέχεις. Για λίγο μόνο».

«Εντάξει».

Κοίταξα γύρω για τον μπάρμαν και, όταν είδα ότι βρισκόταν σε ασφαλή απόσταση στη βεράντα, σήκωσα το κουτί και έριξα μια ματιά μέσα. Πριν καν ανοίξω όμως το καπάκι, ήξερα τι περιείχε. Όχι πούρα πάντως. Κάτι έχουν οι είκοσι τρεις ουγκιές ενός αστυνομικού πιστολιού Βάλτερ που θα το αναγνώριζα και στον ύπνο μου. Το πήρα στα χέρια μου. Ήταν γεμάτο και, σύμφωνα με την όσφρησή μου τουλάχιστον, είχε χρησιμοποιηθεί πρόσφατα.

«Όχι ότι είναι δική μου δουλειά», είπα κλείνοντας το κουτί, «αλλά αυτό εδώ μυρίζει σαν να χρησιμοποιήθηκε. Έχω πυροβολήσει κι εγώ κόσμο, και ούτε αυτό ήταν κανενός δουλειά. Είναι απλώς κάτι που συμβαίνει όταν μπαίνουν όπλα στη μέση».

«Είναι το όπλο της», εξήγησε.

«Τι κορίτσι».

«Πράγματι. Της το πήρα για να σιγουρευτώ ότι δεν θα κάνει καμιά ανοησία. Και δεν θέλω να βρίσκεται στο σπίτι, μη τυχόν γυρίσει. Τουλάχιστον μέχρι να μου επιστρέψει το κλειδί».

«Εντάξει, θα το φροντίσω. Είναι δύσκολο να βρεις καλό συμβαίκτη στο μπριτζ. Εξάλλου, μου έλειψε να έχω πιστόλι στο σπίτι μου. Μου φαίνεται άδειο χωρίς όπλο. Θα το βάλω στο αυτοκίνητο, εντάξει;»

«Σε ευχαριστώ, Βάλτερ».

Βγήκα έξω, κλείδωσα το όπλο στο ντουλαπάκι του συνοδηγού και επέστρεψα στο ξενοδοχείο την ώρα που οι Ρόουζ έφταναν με την κρεμ καμπριολέ Μπέντλεϊ τους. Περίμενα μια στιγμή και άνοιξα ενστικτωδώς τη βαριά πόρτα του αυτοκινήτου για να βγει η κυρία Ρόουζ. Στο δρόμο για το Λα Βουάλ Ντ'Ορ οδηγούσε πάντοτε εκείνος, αλλά στην επιστροφή πάντοτε εκείνη, αφού επέτρεπε στον εαυτό της μόνο δύο τζιν με τόνικ, σε σχέση με τα δικά του έξι εφτά ουίσκι.

«Κυρία Ρόουζ», είπα ευχάριστα και σήκωσα με αβρότητα το πράσινο σιφόν φουλάρι που της έπεσε στο έδαφος καθώς έβγαινε από το αυτοκίνητο. Ήταν ασορτί με το πράσινο φόρεμα που φορούσε. Το πράσινο δεν ήταν το χρώμα της, αλλά δεν θα το άφηνα να χαλάσει το παιχνίδι. «Πόσο χαίρομαι που σας ξαναβλέπω».

Απάντησε με χαμόγελο, αλλά δεν την πρόσεχα και πολύ· το μυαλό μου ήταν ακόμα στη φιλενάδα του Σπίνολα ενώ τα μάτια μου είχαν στραφεί σε δύο άντρες που λογομαχούσαν στην άλλη άκρη της βεράντας του ξενοδοχείου. Ο ένας ήταν Εγγλέζος, με πρόσωπο που έσφυζε από υγεία, θαμώνας του Λα Βουάλ ντ'Ορ. Ο άλλος ήταν ο Χάρολντ Χένιχ. Άνοιξα αυτόματα την είσοδο για την κυρία Ρόουζ, επιτρέποντας στον εαυτό μου μια δεύτερη ματιά στον Χένιχ και στον Εγγλέζο, η οποία αποκάλυψε πως ίσως δεν επρόκειτο τόσο για λογομαχία, όσο ότι ο Χένιχ έλεγε χαμογελαστός στον Εγγλέζο τι έπρεπε να κάνει και αυτό δεν άρεσε στον Εγγλέζο. Τον καταλάβαινα. Ποτέ δεν μου άρεσε να παίρνω διαταγές από τον Χάρολντ Χένιχ. Το έβγαλα όμως γρήγορα από το μυαλό μου και ακολούθησα τον Τζακ και την Τζούλια Ρόουζ στο εσωτερικό, όπου για πρώτη φορά ύστερα από καιρό ο Σπίνολα κι

εγώ τους κερδίσαμε, γεγονός που επισκίασε τα πάντα μέχρι που γύρισα στο Γκραντ Οτέλ για να καλύψω τη βάρδια του νυχτερινού πορτιέρη, που είχε τηλεφωνήσει πως ήταν άρρωστος με θερινό κρυολόγημα, ό,τι κι αν σημαίνει αυτό. Είχα χειμερινό κρυολόγημα στις σοβιετικές φυλακές για αιχμαλώτους πολέμου που είχε κρατήσει περίπου δύο χρόνια και μου είχε φανεί αρκετά άσχημο. Ένα θερινό κρυολόγημα ακούγεται εξίσου απαίσιο.

Δεν έχω πρόβλημα με τη νυχτερινή βάρδια. Ο καιρός είναι δροσερός και ο ήχος από τα τριζόνια με ηρεμεί, όπως και το αγιόκλημα που στολίζει τους τοίχους πίσω από τα «λιπόσαρκα» αγάλματα κοντά στην κεντρική είσοδο. Περιφέρονται επίσης λιγότεροι επισκέπτες με ερωτήσεις και προβλήματα που πρέπει να λυθούν, οπότε πέρασα την πρώτη ώρα της υπηρεσίας μου διαβάζοντας τη *Nice-Matin*, για να βελτιώσω τα γαλλικά μου. Γύρω στη μία μετά τα μεσάνυχτα χρειάστηκε να βοηθήσω έναν πολύ πλούσιο Αμερικανό, τον κύριο Μπίλτμορ, να ανέβει στη σουίτα του στον τέταρτο. Έπινε μπράντι όλη τη νύχτα και είχε καταφέρει να αδειάσει ένα μπουκάλι, αλλά και το μπαρ με τα ενοχλητικά του σχόλια, που αφορούσαν κυρίως τον πόλεμο, τους Γάλλους, που δεν είχαν κάνει το καθήκον τους, και την κυβέρνηση του Βισί, που ήταν ναζιστική κι ας μην το παραδεχόταν. Δεν θα είχα διαφωνήσει με τίποτε απ' όλα αυτά, εκτός αν ήμουν Γάλλος. Όπως θα μπορούσε να είχε πει και ο Ναπολέων, αν και δεν το έκανε, «Η γαλλική Ιστορία είναι η εκδοχή περασμένων γεγονότων για τα οποία οι Γάλλοι έχουν αποφασίσει να συμφωνήσουν». Βρήκα τον Μπίλτμορ βυθισμένο σε μια καρέκλα και σχεδόν αναισθητο, όπως ακριβώς προτιμώ τους μεθυσμένους στα ξενοδοχεία, αλλά μόλις πήγα να τον σηκώσω ευγενικά άρχισε να φωνάζει και να αντιδρά. Στη συνέχεια προσπάθησε να μου ρίξει μια γροθιά, και μετά άλλη μία, οπότε αναγκάστηκα να τον χτυπήσω στο σαγόνι, αρκετά ώστε να τον ζαλίσω και να μην τραυματιστεί κανείς από τους δυο μας. Αυτό μου δημιούργησε ένα άλλο πρόβλημα, αφού ήταν μεγαλόσω-

μος σαν σεκόγια και ήταν εξίσου δύσκολο να τον ρίξω στον ώμο μου· χρειάστηκα σχεδόν όλη τη δύναμή μου για να τον βάλω στον ανελκυστήρα και μετά ξόδεψα όση μου είχε απομείνει για να τον βγάλω από εκεί και να τον πάω στο κρεβάτι του. Δεν τον έγδυσα. Ως κονσιέρζ το τελευταίο που θες είναι να ξαναβρεί τις αισθήσεις του ένας μεθυσμένος Αμερικανός την ώρα που έχεις κατεβάσει το παντελόνι του μέχρι τη μέση. Τα Αμερικανάκια δεν βλέπουν με καλό μάτι τέτοιο γδύσιμο, ειδικά από άλλον άντρα. Σε μια κατάσταση σαν αυτή δεν χάνονται μόνο δόντια, αλλά και δουλειές. Στη Ριβιέρα ένας κονσιέρζ – ακόμη κι ένας καλός, με όλα του τα δόντια – μπορεί να αντικατασταθεί εν ριπή οφθαλμού, αλλά κανένα ξενοδοχείο δεν θέλει να χάσει έναν πελάτη όπως ο κύριος Μπίλτμορ, ειδικά όταν πληρώνει περισσότερα από χίλια πεντακόσια φράγκα τη βραδιά, δηλαδή γύρω στα τετρακόσια δολάρια, για να μείνει σε μια σουίτα που έχει κλείσει για τρεις ολόκληρες εβδομάδες. Κανέναν δεν τον παίρνει να χάσει τριάντα χιλιάδες φράγκα, συν τους λογαριασμούς στο μπαρ και τα φιλοδώρηματα.

Μέχρι να γυρίσω στην υποδοχή είχα ζεσταθεί σαν πρέσα ατμού σε κινέζικο καθαριστήριο. Επέστρεψα λοιπόν στο μπαρ και έβαλα τον μπάρμαν να μου φτιάξει ένα παγωμένο γκίμλετ με το καλό το τζιν – Plymouth Navy Strength πενήντα εφτά βαθμών, σαν αυτό που δίνουν στους ναύτες στα πυρηνικά υποβρύχια – για να βοηθήσει τα άλλα τέσσερα που είχα πει στο Λα Βουάλ Ντ'Ορ να απομακρύνουν την ένταση που ένιωθα. Το κατέβασα γρήγορα μαζί με το βραδινό μου γεύμα, που αποτελούνταν από δυο τρεις ελιές και μια χούφτα πρέτσελ.

Μόλις είχα τελειώσει το δείπνο μου, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε στη ρεσεψιόν ένας ακόμη επισκέπτης. Και τι επισκέπτης ή, μάλλον, επισκέπτρια: με ελαφρύ άρωμα, νηφάλια, τυλιγμένη σε στενό μαύρο φόρεμα που σου έδινε μια καλή ιδέα για το περιεχόμενο, με έναν μικρό διαμαντένιο φιογόκο μπροστά. Δεν ξέρω και πολλά από μόδα, αλλά αυτό που φορούσε έμοιαζε με κορμάκι

μπαλαρίνας, είχε τον έναν ώμο ακάλυπτο και, καθώς το κοιτούσα καλύτερα, στη μέση δεν είχε φιόγκο, αλλά ένα μικρό διαμαντένιο λουλουδί. Με τα ασορτί μαύρα γάντια και τα παπούτσια η εικόνα της ήταν τέλεια, όπως και το τραπεζικό υπόλοιπο του Χριστιάν Ντιορ. Η κυρία Φρεντς ήταν κάτοικος της περιοχής και θαμώνας, μια πλούσια και εξαιρετικά ελκυστική Αγγλίδα κυρία γύρω στα σαράντα, που ο πατέρας της ήταν διάσημος καλλιτέχνης που κάποτε ζούσε και εργαζόταν στη Ριβιέρα. Έλεγαν πως ήταν συγγραφέας και νοίκιαζε ένα σπίτι στη Βιλφράνς, αλλά περνούσε τον περισσότερο ελεύθερο χρόνο της στο Γκραντ Οτέλ. Κολυμπούσε συχνά στην πισίνα μας, διάβαζε κανένα βιβλίο στο μπαρ, χρησιμοποιούσε πολύ το τηλέφωνο και αργά το βράδυ έπαιρνε το δείπνο της στο εστιατόριο. Συνήθως ήταν μόνη της, αλλά μερικές φορές ερχόταν με φίλους.

Μερικές βδομάδες πριν η κυρία Φρεντς είχε φανεί να προσεγγίζει τον Γάλλο υπουργό Εθνικής Άμυνας, μεσιέ Μπουρζέ-Μανουρί, ο οποίος έμενε στο ξενοδοχείο, αλλά δεν είχε προκύψει τίποτε από την ιστορία. Ο υπουργός έδειχνε πως είχε άλλα στο μυαλό του – την ισλαμική απειλή από το αλγερινό Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο, για να μην αναφέρω τον μικρό Χίτλερ τής Αιγύπτου, τον Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ, και ίσως την ανώνυμη γυναίκα που έμενε στο δωμάτιο δίπλα στο δικό του. Δεν ήταν άσχημος, υποθέτω· μελαχρινός, με σκουρόχρωμα μάτια, ίσως λίγο γλοιώδης, μικροκαμωμένος και, ειλικρινά, μερικά σκαλιά πιο κάτω από αυτά στα οποία βρισκόταν η κυρία Φρεντς. Νόμιζα πως μια ωραία καστανή όπως εκείνη θα μπορούσε να στοχεύσει καλύτερα. Από την άλλη όμως, ο Μορίς Μπουρζέ-Μανουρί προαλειφόταν για πρωθυπουργός της Γαλλίας.

«Καλησπέρα, κυρία Φρεντς», είπα. «Ελπίζω να απολαύσατε το δείπνο σας».

«Ναι, δεν ήταν άσχημο».

«Δεν ακούγεται τόσο καλό όσο θα έπρεπε να είναι».

Αναστέναξε:

«Θα μπορούσε να ήταν καλύτερο».

«Έφταιγε το φαγητό; Ίσως η εξυπηρέτησή;

«Για να είμαι ειλικρινής, δεν έφταιγε κανένα από τα δύο. Και όμως κάτι έλειπε. Είχα μόνο το βιβλίο μου να μου κρατά συντροφιά και φοβάμαι πως δεν ήταν τίποτα που μπορούσε να διορθωθεί εύκολα από κάποιον εδώ, στο Γκραντ Οτέλ».

«Μπορώ να ρωτήσω τι διαβάζετε, κυρία Φρεντς;» οι τρόποι μου έχουν βελτιωθεί πολύ από τότε που άρχισα να δουλεύω πάλι σε ξενοδοχεία. Μερικές φορές μοιάζω σχεδόν πολιτισμένος.

Άνοιξε την τσάντα-φάκελο από δέρμα κροκόδειλου και μου έδειξε το βιβλίο της: *Ο ήσυχος Αμερικανός*, του Γκρέιαμ Γκριν. Το αστυνομικό βλέμμα μου σημείωσε στα γρήγορα ένα μπουκάλι *Mystikum*,* μια δεσμίδα γαλλικά φράγκα, ένα χρυσό καθρεφτάκι και ένα μικρό μοβ κουτί με βιδωτό καπάκι, που μπορεί κάποτε να περιείχε πούδρα, αλλά μάλλον είχε μέσα το διάφραγμά της.

«Δεν το έχω διαβάσει», είπα.

«Όχι. Αλλά νομίζω πως μάλλον έχετε ξεχάσει περισσότερα για το πώς να καταστήσετε αρκούντως ήσυχο έναν Αμερικανό απ' όσα έμαθε ποτέ ο Γκρέιαμ Γκριν». Χαμογέλασε: «Τον καημένο τον κύριο Μπίλτμορ. Ας ελπίσουμε να αποδώσει τον πονοκέφαλό του αύριο στο αλκοόλ και όχι στη γροθιά σας».

«Α, το είδατε. Κρίμα. Νόμιζα πως το μπαρ ήταν άδειο».

«Καθόμουν πίσω από μια κολόνα. Το χειριστήκατε όμως πολύ καλά. Σαν ειδικός. Θα έλεγα πως το έχετε κάνει και στο παρελθόν. Επαγγελματικά».

Ανασήκωσα τους ώμους:

«Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις πάντα είχαν ενδιαφέρουσες προκλήσεις».

«Για να το λέτε εσείς».

* Άρωμα της εποχής. (Σ.τ.Μ.)

«Ίσως να μπορούσα να σας προτείνω κάτι άλλο να διαβάσετε», προσφέρθηκα σπεύδοντας να αλλάξω κουβέντα.

«Γιατί όχι; Είστε κοινοέρξ άλλωστε. Αν και, σύμφωνα με την εμπειρία μου, το να το παίζετε Ρόμπερτ Μπέντσοϊ* είναι πέρα και πάνω από τα κανονικά σας καθήκοντα».

Ανέφερα ένα βιβλίο του Αλμπέρ Καμί που με είχε εντυπωσιάσει.

«Όχι, δεν μου αρέσει», είπε. «Είναι πολύ Γάλλος για τα γούστα μου. Και η πολιτική του... Τώρα που το σκέφτομαι όμως, ίσως θα μπορούσατε να μου προτείνετε ένα βιβλίο για το μπριτζ. Θα ήθελα να μάθω το παιχνίδι και ξέρω πως παίζετε συχνά, κύριε Βολφ».

«Θα χαρώ να σας δανεισω μερικά από τα βιβλία μου, κυρία Φρεντς. Οτιδήποτε έχει γράψει ο Τέρενς Ρις ή ο Σ.Τζ. Σάιμον είναι καλό, πιστεύω».

«Ακόμη καλύτερα θα ήταν να μου μαθαίνατε εσείς το παιχνίδι. Θα χαρώ να σας πληρώσω για ιδιαίτερα μαθήματα».

«Φοβάμαι πως τα καθήκοντά μου εδώ δεν θα μου επέτρεπαν κάτι τέτοιο, κυρία Φρεντς. Τώρα που το ξανασκέφτομαι, ίσως είναι καλύτερο να αρχίσετε με το βιβλίο του Ίαν Μακκλάουντ *Το μπριτζ είναι εύκολο*».

Δεν έδειξε αν αυτό την απογοήτευσε:

«Καλό μου ακούγεται. Θα το φέρετε αύριο;»

«Φυσικά. Λυπάμαι που δεν θα είμαι εδώ για να σας το δώσω ο ίδιος, αλλά θα το αφήσω σε κάποιον από τους συναδέλφους μου».

«Δεν δουλεύετε αύριο; Κρίμα. Απολαμβάνω τις κουβεντούλες μας».

Χαμογέλασα διπλωματικά και υποκλίθηκα:

«Πάντα στις υπηρεσίες σας, κυρία Φρεντς».

Στο μπριτζ αυτό το λέμε πάσο.

* Αμερικανός αρθρογράφος και ηθοποιός, γνωστός για το χιούμορ του. (Σ.τ.Μ.)